

ДОСТЪП ДО ПАЗАРА НА ТРУДА СЛЕД 01.06.2019 Г.

Във връзка с решението на Федералният съвет на Конфедерация Швейцария от 15.05.2019 г. за изменение на регламента за изпълнение на Споразумението за свободно движение на хора /ФМОРА/, с което се отменят квотите за граждани на България и Румъния, представяме на Вашето внимание информация какъв е режимът на достъп до пазара на труда на гражданите на държавите-членки на ЕС и ЕСТА към момента, съответно какъв ще бъде режимът за достъп до пазара на труда на българските граждани след 01.06.2019 г.:

ЗАПОЧВАНЕ НА РАБОТА В ШВЕЙЦАРИЯ

При започване на работа в Конфедерация Швейцария българските граждани не се нуждаят от разрешение за работа (Arbeitsbewilligung/ work permit).

ЗАЕТОСТ, С ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ ДО 3 МЕСЕЦА

При започване на работа в Швейцария с **продължителност до 3 месеца в една календарна година**, българските граждани не се нуждаят от получаване на разрешение за пребиваване. Необходимо е обаче да **бъдат регистрирани от своя работодател по електронен път**: <https://meweb.admin.ch/meldeverfahren/>.

Кой подлежи на регистрация?

- граждани на ЕС-27 и ЕСТА, които започват работа на работно място до 3 м.;
- командировани работници на предприятие/фирма, регистрирани в една от държавите-членки на ЕС и ЕСТА;
- самостоятелно заети лица, граждани на държава-членка на ЕС или ЕСТА, със седалище в една от държавите-членки на ЕС-27 и ЕСТА.

ВАЖНО!

Регистрацията трябва да се осъществи до ден преди започването на работа от лицето.

ЗАЕТОСТ, С ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ ПО-ГОЛЯМА ОТ 3 МЕСЕЦА

При започване на работа, която ще продължи **повече от 3 месеца в календарна година**, срещу представяне на своя трудов договор работникът/служителят следва да **получи разрешително за пребиваване**. Разрешителното е валидно за цялата територия на Конфедерация Швейцария и дава право на смяна на професията или работното място.

За тази цел в рамките на 14 дни след пристигането в Швейцария и преди заемането на работното място гражданите на ЕС-27 и ЕСТА следва да направят адресна регистрация в общината по местоживееие и да заявят получаване на разрешение за пребиваване. За целта следва да носят лични документи (лична карта или паспорт), както и писмен трудов договор с работодател.

Разрешителните са два вида:

1. разрешително за краткосрочно пребиваване в Швейцария (**категория „L“** при договори за работа между 3 месеца и една година (364 дни) или
2. разрешително за дългосрочно пребиваване в Швейцария (**категория „B“** при представяне на договор за работа за срок по-дълъг от година или при безсрочен договор), което е валидно до 5 години.

КОМАНДИРОВАНИ РАБОТНИЦИ/СЛУЖИТЕЛИ

- ДО 90 ДНИ:

Командираните работници могат да пребивават в Швейцария до 90 дни на календарна година без разрешение за пребиваване. Въпреки това имат задължението за регистрация. Срокът за командироващи лица и предоставящи услуги самостоятелно заети лица е **8 дни преди започването на заетостта**.

Правилото с 90-те дни важи за самостоятелно заети лица, предоставящи услуги и за командироваща фирма.

Пример: Ако фирма командирова за пет дни 3-ма от работници си, то тогава фирмата е използвала 5 от общо 90-те дни. Общият брой оставащи дни не се преизчислява според броя командироващи лица.

Тези правила важат за командироващи работници от всички националности, когато работодателят е със седалище в ЕС или ЕСТА.

Повече информация е достъпна тук: www.entsendung.admin.ch.

В повечето браншове няма задължение за регистрация, ако за една календарна година лицето работи в Швейцария общо 8 дни.

В следните браншове: строителство и довършителни работи; градинарство и озеленяване; хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг, промишлено и битово почистване, сектор услуги за охрана и сигурност, пътуваща търговия (изключение: цирковите артисти и пазарни търговци трябва да подават формуляр за уведомление след деветия ден от работа), еротичен бизнес регистрацията следва да бъдат осъществена без значение колко дни ще работи в Швейцария съответното лице.

- ПОВЕЧЕ ОТ 90 ДНИ:

При предоставяне на услуги за повече от 90 дни важат други правила, които са определени извън рамките на Споразумението с ЕС за свободно движение. При такива случаи е необходим тест на пазара на труда, както и е възможно да има определени допустими контингенти и контрол на квалификацията.

Полезни контакти в случая:

https://www.sem.admin.ch/sem/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/adressen_kantone_und.html

При командироването на работници фирмите биха могли да се осведомят за възнагражденията, които са дължими с помощта следния онлайн калкулатор, достъпен на немски, английски, френски и италиански език:

<https://www.entsendung.admin.ch/Lohnrechner/home>

САМОСТОЯТЕЛНО ЗАЕТИ ЛИЦА

В рамките на 14 дни след пристигането в Конфедерация Швейцария и преди стартиране на самостоятелната заетост, гражданите на ЕС-27 и ЕСТА следва да направят адресна регистрация в общината по местоживеене и да заявят получаване на разрешение за пребиваване за извършване на самостоятелна дейност при кантоналната служба за работа и миграция. За целта следва да носят лични документи (лична карта или паспорт) и да могат да докажат на кантоналните служби, че ефективно ще упражняват самостоятелна заетост в Швейцария (например доказателства за стартов капитал, регистрация в търговския регистър и др.). Започването на упражняване на самостоятелна заетост следва да се осъществява само след получаване на разрешение. Разрешението е с валидност от 5 години.

Моля да имате предвид, че разрешението Ви за извършване на самостоятелна дейност, може да бъде отнето в случай че се докаже, че такава не се извършва.

Повече информация лицата могат да получат от съответните служби:

https://www.sem.admin.ch/sem/de/home/ueberuns/kontakt/kantonale_behoerden/adressen_kantone_und.html

Подробна информация за регистрацията на предприятие можете да бъде намерена тук:

<https://www.kmu.admin.ch/kmu/de/home/praktisches-wissen/kmu-gruenden.html>